

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK I.

Az állam működése

Magyarország az Európai Unióban

Szerző:	Bán Áron
Témakör:	Az Európai Unió
Az óra témája:	Az EU gazdasága és költségvetése
Felhasznált eszközök:	közig. tankönyv: – <i>I. jegyzet 114–117. old.; 121–125 old.;</i> közig. munkafüzet: – <i>lásd a feladatlapot</i> Egyéb: – https://24.hu/belfold/2013/02/14/a-fel-oroszag-szegeny-lenne-vedo-halo-nelkul/# – saját szerkesztésű feladatlap – https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12/fejezet_05_fejezetnyito – Borhegyi Péter, Bódy Zsombor, Kojanitz László, Szász Péter: Történelem 12. OFI, 2012.
Kapcsolódás más tantárgyhoz: van/nincs	van: • történelem tantárgy 12. évfolyam: – Az európai integráció kezdetei, – Az Európai Unió kialakulása és működése, • földrajz tantárgy 10. évfolyam: – A világgazdaság erőterei

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		e-napló;
12'	<p>Óra eleji ismétlés</p> <p>Az előző két óra anyagának átismétlése és gyakorlás feladatok segítségével:</p> <ul style="list-style-type: none"> – EU-csatlakozás folyamata – kötelezettségzegési eljárás – EU-bővítés lehetőségei – HUXIT <p>A feladatok elvégzése párokban történik, az ellenőrzés szakasza közösen. Az egyes feladatok kapcsán a korábban megbeszélte ismeret ellenőrzésre és rögzítésre kerül.</p>	<p>Csoportmunka</p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	saját szerkesztésű feladatlap a Közigazgatási ismeretek munkafüzet feladatai alapján;
18'	<p>Új ismeretek átadása Forráselemzés – példaelemzés</p> <p>A szociális háló fogalmának bevezetése, illetve annak definiálása egy rövid cikkrészlet segítségével:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jelentése – formái – jelentősége <p>Diákok véleményalkotása a szociális szolidaritás jelentőségéről és szükségességéről. Kérdések:</p> <ul style="list-style-type: none"> – társadalmi felelősségvállalás jelentősége? – lehetséges-e a kapitalizmus keretein belül? – miért fontos a társadalmi szolidaritás? 	Frontális beszélgetés tanári irányítással	<p>2. dia;</p> <p>a felhasznált anyagok között feltüntetett újságcikk</p> <p><i>előzetes tudás:</i> történelem, 12. évf. Piacgazdaság és kapitalizmus, társadalombiztosítás jelentősége</p>
25'	<p>Új ismeretek átadása</p> <p>A szociális piacgazdaság fogalmának bevezetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – előzmények – az EU céljai: jólét emelése + szociális gondoskodás – az NSZK és a Skandináv államok szerepe – hidegháborús kontextus kiemelése <p>A jóléti állam fogalmának bevezetése és a fogalom definiálása.</p>	<p>Tanári magyarázat</p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	3. dia

Óravázlat

32'	<p>Új ismeretek átadása</p> <p>Az EU hatáskörei és azok jelentése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kizárólagos hatáskör – megosztott hatáskör <p>kiemelve: kohéziós politika</p> <ul style="list-style-type: none"> – tagállami hatáskör <p>Az egyes hatáskörök bemutatása és rövid jellemzése példákon keresztül történik, felhasználva a korábbi órákon megbeszélte ismereteket (európai integráció mélyítése)</p>	Tanári magyarázat	4. dia ; <i>I. jegyzet 114–115. oldal alapján</i>
36'	<p>Új ismeretek átadása Forráselemzés – ábraelemzés</p> <p>Az EU költségvetése: a költségvetés általános jellemzőinek bemutatása (I. szakasz):</p> <ul style="list-style-type: none"> – 7 éves ciklus – költségvetés célja – költségvetés elfogadásának folyamata <p>viSSzaulva: EU-intézmények</p> <p>Az EU legfontosabb bevételeinek és kiadásainak rögzítése diagrammok segítségével (II. szakasz), illetve megállapítások megtétele a költségek jellegére és szerepére vonatkozóan.</p> <p>Külön kiemelendő a kohéziós és közös agrárpolitika jelentősége.</p> <p>Közös gondolkodás a fenti célok okairól:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felzárkóztatáspolitikai – környezeti fenntarthatóság (III. szakasz) 	<p>Tanári magyarázat <i>(I. szakasz)</i></p> <p>Csoportmunka <i>(II. szakasz)</i></p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással <i>(III. szakasz)</i></p>	feladatlap; füzet; tábla;
42'	<p>Részösszefoglalás</p> <p>összegzés</p>	Frontális beszélgetés tanári irányítással	
45'	<p>Elköszönés</p> <p>Óra lezárása.</p>	Tanári közlés	

Az órához kapcsolódó feladatlap

Az EU-csatlakozás és kilépés lehetőségei

- 1) A feladat az Európai Unió működésére vonatkozik. Olvasd el az alábbi rövid esetet és válaszolj az alábbi kérdésekre!

Az egyik uniós tagállam új, az uniós előírásoktól eltérő vámot kíván bevezetni az Európai Unión kívüli országok viszonylatában.

- a) A tagállam ezt megteheti-e? Válaszodat indokold!

.....

- b) Ha nem, akkor milyen következménnyel kell számolnia?

.....

(feladat forrása: Közig. mf. 82–83. o./15. feladat)

- 2) A feladat az EU lehetséges bővítésével kapcsolatos. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi tevékenységeket! Kezdd a legkorábbival!

Ukrajna szeretne csatlakozni az Európai Unióhoz. Szerinted mi lenne a csatlakozási folyamat menete, milyen sorrendben kell megtenni a szükséges intézkedéseket? Két intézkedést előre megadtunk a táblázatban.

1. Tanács egyeztet az Európai Bizottsággal, majd értesíti a tagállami parlamenteket és az Európai Parlamentet.
2. Csatlakozási kérelem benyújtása a Tanácshoz.
3. Tanács egyhangúlag dönt a kérelemről.
4. Tagállami törvényhozások megerősítik a csatlakozási szerződést.
5. Koppenhágai kritériumok ellenőrzése.
6. Csatlakozási szerződés megkötése.

Események sorszáma időrendben:		1.			6.	
--------------------------------	--	----	--	--	----	--

(feladat forrása: Közig. mf. 88. o./20. feladat)

- 3) A feladat az EU lehetséges bővítésével kapcsolatos. Olvasd el az esetleírást és válaszolj a kérdésre!

Marokkó csatlakozási kérelmet nyújt be az Európai Unióhoz arra hivatkozva, hogy Franciaországhoz és Spanyolországhoz történelmi kapocs fűzi, a gazdasági kapcsolatok is erősek Dél-Európa és Marokkó között. Egyik fontos szomszédjával, Algériával közismerten nagyon rossz a viszonya, Spanyolországgal és Franciaországgal viszont nagyon jó. Ráadásul az EU tagállamaiban jelentős létszámú marokkói közösségek élnek, és bizonyos EU-tagállamoknak most is vannak Európán kívüli területei is.

a) Felvehető-e ez az ország az EU-ba a 49. cikk alapján? Válaszodat indokold!

.....

„Bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja a 2. cikkben említett értékeket, és elkötelezett azok érvényesítése mellett. A kérelemről értesíteni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket. A kérelmező államnak a kérelmet a Tanácshoz kell benyújtania, amely a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament tagjainak többségével elfogadott egyetértését követően arról egyhangúlag határoz. Az Európai Tanács által megállapított feltételeket figyelembe kell venni.” (Az Európai Unióról szóló szerződés) Kinek áll jogában a fenti jogforrás alapján törvényt kezdeményezni?

(feladat forrása: Közig. mf. 91. o./23. feladat)

4) A feladat Magyarország lehetséges EU-kilépésére vonatkozik. Olvasd el a rövid esetleírást és válaszolj a feltett kérdésre!

50. cikk (1) Saját alkotmányos követelményeivel összhangban a tagállamok bármelyike úgy határozhat, hogy kilép az Unióból. (Az Európai Unióról szóló szerződés)

(1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(3) Nem lehet országos népszavazást tartani

a) az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről;

b) a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, központi adónemről, illetékről, járulékról, vámról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvény tartalmáról;

d) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről;

e) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről;

f) az Országgyűlés feloszlásáról;

(Magyarország Alaptörvénye)

a) Tétélezzük fel, hogy Magyarország ki szeretne lépni az Európai Unióból. Kell-e ehhez népszavazást tartani? Válaszodat indokold!

.....

.....

(feladat forrása: Közig. mf. 95. o./24. feladat)

Az óravázlatban szereplő diasor

A lap csütörtöki számában ismertetett elemzés szerint mintegy másfél millió ember él mélyszegénységben, vagyis tartósan a létminimum szintje alatt úgy, hogy iskolázottsága, családi és egyéb körülményei miatt szinte esélye sincs önerőből e helyzetből kitörni.

A gyerekek 22 százaléka nő fel kilátástalan helyzetben, és a gyermekes háztartásokban a szegénységi arány 2,5-szer magasabb, mint a gyermektelenekben. Jelenleg a magyar háztartások 75 százaléka nem képes havonta megspórolni annyi pénzt, amiből váratlan kiadásait fedezni tudná.

Ha nem lennének szociális juttatások, de még nyugdíj sem, a szegénység a transzferek figyelembevételével számítottak több mint a négyszerese lenne. A legjelentősebb mértékben a kizárólag nyugdíjból élők helyzete súlyosbodna, szegénységi arányuk több mint húszszorosára növekedne, tízből kilenc idős ember nélkülözne.

<https://24.hu/belfold/2013/02/14/a-fel-oroszag-szegeny-lenne-vedohalo-nelkul/#>

a) A szociális piacgazdaság

EU céljai:

- 1) béke megteremtése
- 2) európai értékek biztosítása
- 3) jólét növelése

1960-as évek:

- **szociális piacgazdaság** kiépülése (*Ludwig Erhard*)
- **szociális védőháló** → → → társadalmi szolidaritás
- **jóléti állam**

b) Az EU hatáskörei

Hatáskörök három típusa:

- 1) kizárólagos hatáskör
  - pl. vámunió, közös kereskedelem, monetáris politika
- 2) megosztott hatáskör
  - pl. **kohéziós politika**
- 3) tagállami hatáskör
  - pl. oktatás